

Krachtig leesonderwijs

VINDT DE LEESACTIVITEIT PLAATS IN EEN MOTIVERENDE LEESOMGEVING?

Waar lezen de leerlingen?

- Lezen de leerlingen in de klas, op school, in de buurt?
- Kun je een sfeer van gezelligheid, ruimte en rust creëren?
- Hoe stimuleer je de leerlingen om meerdere/andere (digitale) leesmaterialen te verkennen, aansluitend bij het tekstonderwerp, hun interesses of behoeften?

Lezen de leerlingen een rijke tekst?

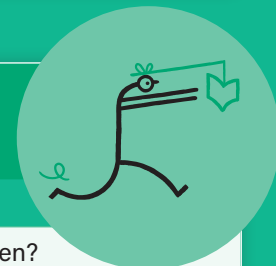
Sluit de tekst aan bij de (brede) leefwereld van de leerlingen?
Biedt de tekst kansen op taal- en denkontwikkeling? Kunnen de leerlingen hun wereldkennis verruimen tijdens het lezen?
Wordt de diversiteit in de klas, op school of in de maatschappij in het leesaanbod weerspiegeld?

HOE ZORG JE VOOR EEN MOTIVERENDE EN EFFECTIEVE LEESDIDACTIEK?

Vertrek je vanuit een motiverende leesaanpak?

Welke kansen zie je om leerlingen autonomie te geven?
Denk aan variatie in tekstinhoud, tekstsoort, leesniveau, onderwerp, werkvorm, samenwerkingsvorm, begeleiding of verwerking.
Hoe zorg je voor verbondenheid? Kunnen de leerlingen samen lezen met jou, met een begeleider of tutor? Kunnen de leerlingen zinvol samenwerken met elkaar? Hoe zorg je ervoor dat leeservaringen gedeeld worden?
Hoe vergroot je het competentiegevoel van de leerlingen? Zijn de leesdoelen haalbaar? Zijn het leesmateriaal en de leesopdracht afgestemd op de beginsituatie? Welke ondersteuning en differentiatie is noodzakelijk? Wanneer en hoe krijgen leerlingen feedback? Worden inspanningen gewaardeerd?

Lezen de leerlingen in een betekenisvolle context?

- Sluit het onderwerp van de tekst aan bij een thema waaraan in de klas of op school wordt gewerkt?
- Kun je de leesactiviteit functioneel maken?
- Kun je lezen met schrijven verbinden?
- Hoe zorg je voor transfer van de leesactiviteit naar andere vakken of andere activiteiten binnen en buiten de school?

Zijn de leesdoelen transparant voor de leerlingen?

- Weten de leerlingen waarom ze een tekst gaan lezen?
- Zijn de leesdoelen voldoende breed?
- Passen het leesdoel en de leesopdracht bij de tekst?

Hoe activeer of creëer je voorkennis?

- Maak je een bewuste selectie van woorden die noodzakelijk zijn om de tekst te begrijpen?
- Hoe zorg je voor voorkennis over het onderwerp van de tekst? Kun je (audiovisueel) materiaal aanbieden? Is er ruimte om kennis te delen met elkaar? Maak je ook 'onjuiste voorkennis' zichtbaar?

Welke leesinstructie krijgen de leerlingen?

- Reik je de leerlingen kennis en vaardigheden aan in functie van ontluikende geletterdheid, technisch lezen, begrijpend lezen, leesmotivatie of leesgedrag?
- Kun je de verschillende leesaspecten waar mogelijk met elkaar verbinden?
- Ben je een (motiverend) rolmodel voor de leerlingen? Denk aan modelleren of hardop denkend voordoen.
- Is er ruimte voor begeleide oefening en zelfstandige verwerking? Welke ondersteuning krijgen de leerlingen?

Zorg je voor kwaliteitsvolle interactie met feedback?

- Welke open en authentieke vragen stel je om discussies in de groep uit te lokken? Stimuleren je vragen verschillende denkniveaus?
- Hoe zorg je voor taalruimte voor alle leerlingen? Denk aan afspraken, denktijd en leerlingen laten reageren op elkaar.
- Hoe geef je leerlingen feedback over hun leesproces?
- Welke werkvormen stimuleren interactie tussen leerlingen voor, tijdens en na het lezen?

MONITOR JE HET LEESPROCES?

- Welke leesdoelen monitor je voor, tijdens of na deze leesactiviteit?
- Op welke manieren verzamel je informatie over het leesproces van de leerlingen? Denk aan toetsen, observeren, gesprekken voeren, vragenlijsten.
- Op welke momenten monitor je het lezen?
- Kun je (zorg)leraren, leerlingen, ouders ... betrekken bij de leesmonitoring? Hoe kun je samen informatie verzamelen, analyseren of verwerken? Hoe kun je feedback geven aan alle leespartners?
- Is je leesactiviteit afgestemd op de resultaten van eerdere leesmonitoring?
- Hoe kun je volgende leesactiviteiten afstemmen op deze leesmonitoring?

